

Xarxa de dones manresanes

REPORTATGE. Manresa és una ciutat d'uns 76.600 habitants, dels quals gairebé 40.000 són dones. La capital bagenca destaca pel seu teixit associatiu i pel voluntariat, ja sigui en tornejos esportius, entitats culturals o entitats de lleure. Les dones no en són una excepció. El Servei d'Informació i Atenció a la Dona (SIAD) és un servei municipal que pretén conèixer i ajudar tots aquells col·lectius de dones que ho vulguin, facilitant-los espais o bé recursos. A través del SIAD, descobrim una xarxa de dones manresana i podem observar com afecta la crisi econòmica als col·lectius.

El Servei d'Informació i Atenció a la Dona (SIAD) de Manresa

El SIAD porta 15 anys funcionant i, pel que explica **Carme Batista**, tècnica socioassistencial del SIAD, la feina del Servei està obtenint els seus fruits: "Sé que hem fet moltes coses i hem generat molt material. A més, la presidenta d'Estatut Català de Dones ens va felicitar per tot el tema de la coeducació [tallers a escoles de coeducació que han estat fent]. No ho estarem fent tant malament." [entrevista completa]. El SIAD s'encarrega de tres aspectes: l'assistencial, el de suport a les entitats i el d'informació i formació.

La part assistencial s'encarrega de rebre les dones que s'apropen al SIAD perquè tenen un problema de gènere, un problema pel fet de ser dona. En aquest sentit, tenen una psicòloga i una advocada que ajuden aquestes dones. Algunes vegades deriven casos de violència de gènere a l'entitat manresana GAM Lillium, que lluita contra la violència de gènere.

La part de suport a les entitats intenta ajudar-les amb subvencions o bé cedint-los un espai de reunions i material per facilitar-los la feina i les reunions. La part de formació i informació es dedica a formar sobre la desigualtat de gènere, tant a professionals com a escoles i instituts, i, alhora, difondre la feina que es fa al Servei.

El SIAD ha creat uns tallers de prevenció sobre coeducació i relacions abusives per a les escoles i els instituts per evitar futurs problemes de gènere. Des del centre, també s'aprofiten les diades del 25 de novembre i el 8 de març per fer sensibilització i prevenció amb xerrades o tallers, unes diades que s'organitzen a través del Consell Municipal de la Dona amb l'ajuda de moltes fèmies que formen part d'alguna associació manresana. El SIAD ens facilita un plafó de diverses entitats de dones.

Exemplificant la xarxa: GAM Lillium, l'Olivera i el Centre de cultura popular l'Amistat de la Sagrada Família

El Grup d'Ajuda Mútua Lillium (GAM Lillium) -vegeu el **reportatge de El Pou de la Gallina, desembre 2010**- és un grup terapèutic per a dones víctimes de violència de gènere. Lillium és una ceba que un cop fa la flor, l'has d'arrencar perquè és de temporada, explica la **presidenta** del Grup. Afegeix que van pensar que "era el més adequat perquè, mentre no la reguen, mentre no es preocupen d'ella, no fa flor. Vam pensar que era la més pròxima al nostre simbolisme". GAM Lillium fa cinc anys que es va crear, quatre que està constituïda com a associació i rep unes vuit dones, la majoria catalanes d'entre 30 i 50 anys. Cada setmana es reuneixen al SIAD per parlar de la seva situació i ajudar-se. La seva **secretària** ens explica el funcionament de les reunions: "Sempre que entra una dona l'acollim, però no la forcem mai a explicar res fins que ella no vulgui. La resta de dones anem parlant del dia a dia, a vegades donem torns de paraula perquè no passi que una sola dona ocupi tot el temps de la reunió". La presidenta i la secretària

creuen que a GAM Liliun, "com que et sents recolzada, també et sents més segura i més acompanyada". La presidenta conclou que "entre totes ens ajudem i ens donem solucions. Les acompanyem a les vistes del jurat, recomanem posar la mampara... podem suggerir coses que la dona no sap que pot fer o demanar".

Olivera. D'esquerra a dreta: Elisenda Alarcón, Imma Serra, Núria Lluich, Anunciación Rubio, Roser Junvent, Rosa Sánchez, Teresa Gilalt, Feïssa Soler, Consol Pons, Mercè Pla, Teresa Bosch. Foto: Núria Closas
celebrat enguany els seus 10 anys amb una trobada a Mon Sant Benet el dia 10 de juny. Són unes 40 dones que es reuneixen cada setmana per parlar sobre inquietuds relacionades o no amb el càncer. Fan tallers de risoteràpia, musicoteràpia, d'autoventatge, d'alimentació... També treballen molt les emocions: "vam fer una exposició molt important sobre un passeig de les emocions de la nostra experiència pel càncer: solitud, companyonia... a l'Auditori de la Plana de l'Om", explica satisfeta **Elisenda Alarcón**.

També compten amb l'ajuda d'una psicòloga i una dietista. Asseguren que "els metges sempre ens han tingut molt en compte i ens han deixat participar. De mica en mica, s'han anat preocupant més pel que necessiten les dones i han sigut més flexibles amb la seva implicació professional." Creuen que el fet que es parli més obertament del càncer de mama es deu al fet que "som molta colla i ens fem sentir". A més, "l'alliberament de la dona també hi ha tingut a veure, però, sobretot, que el nivell de curació ara ja és del 87% i que actualment procuren més poder salvar el pit" conclou **Mercè Pla**.

Núria Closas

Centre de Cultura Popular l'Amistat de la Sagrada Família. Públic esperant per veure la representació de final de curs. Foto:

El centre de cultura popular l'Amistat de la Sagrada Família és un exemple de la xarxa de dones i a més, de punt de trobada de dones d'un barri: en aquest cas, la Sagrada Família de Manresa. El centre fa 48 anys que funciona i també fa anys que utilitza uns locals cedits per la parròquia de la Sagrada Família. Són unes 30 dones, tot i que havien arribat a ser 60 "i som tot dones no perquè discriminem, sinó perquè no ens n'han vingut mai [d'homes]" assegura **Carme Guitart**, presidenta de l'Associació.

Es reuneixen cada dijous de quatre a vuit de la tarda. La primera hora fan tallers, classes de català, mates, geografia... i a les cinc fan una xerrada informativa o alguna manualitat. "Cada 15 dies ve una noia que ens ensenya cuina. A vegades vénen alumnes de la FUB de fisioteràpia. També va venir un policia local a explicar com ens hem de defensar pel carrer. Vénen a explicar-nos economia, l'euro, el perquè de la crisi econòmica, a saber fer un testament...", explica la presidenta.

Dones Actives

Tot i que hi hagi molt teixit associatiu i que hi haguessin 9 col·lectius de dones que van participar a la 8a trobada de la dona celebrada el passat 28 d'abril, la tècnica del SIAD assegura que "a nivell associatiu de Manresa som poques dones. Les dones tenen tendència a ser molt participatives però no a dirigir. Aquesta por de 'jo no serveixo, jo no m'hi vull implicar' que en general té tota la societat però les dones més. A part si això l'hi afegeixes la dificultat de compaginar la vida laboral i familiar amb la de les entitats... fa que siguem poques." Per això, el SIAD va engegar el projecte "dones en acció". El projecte va durar 3 anys i pretenia empoderar a les dones de Manresa perquè fossin el motor del seu propi grup. Primer les ajudaven una mica fins que aconseguien ser prou autònomes per tirar endavant. L'inconvenient, assegura **Carme Batista**, és que reben només dones de mitjana edat i, quan els hi proposaven engegar un projecte, s'espantaven perquè creien que no ho podrien fer. "A les dones, quan els dius que han de portar endavant elles soles un projecte creuen que no serveixen, es nota molt la baixa autoestima, la falta de seguretat." Ara mateix porten un projecte que es diu "dona activa" que inclou xerrades, tallers, classes de ioga i d'informàtica.... adreçades a totes les dones interessades

de la ciutat.

La crisi i la dona

Si bé en els últims anys s'ha parlat més de violència i desigualtat de gènere i s'ha visibilitzat el problema, així com s'ha potenciat una dona estudiosa, treballadora i independent; la crisi econòmica està repercutint negativament en aquest avançament. A l'Ajuntament de Manresa, les retallades han comportat la desaparició de la regidoria de la dona, fet que encara deixa més desemparat aquest col·lectiu manresà.

*La **presidenta** i la **secretària** de l'associació contra la violència de gènere GAM Liliu asseguren que "abans podíem parlar directament amb la regidora sobre temes que ens convenien, en canvi ara hem de pujar molts graons perquè ens escoltin".*

*"La crisi, o l'excusa de la crisi, està servint per tirar enrere i d'aquí uns anys penso que ens trobarem un altre cop fotuts", assegura **Carme Batista**. "Què passa ara? Que com que la situació econòmica cada vegada està més malament ens trobem dones que cada vegada estan més fotudes per la situació econòmica encara que estiguin rebent també violència." Les components de l'associació d'autoajuda contra el càncer de mama l'**Olivera** asseguren que "les prestacions que hem tingut fins ara a Manresa han sigut molt bones" i tenen por perquè "el nostre càncer s'ha de portar controlat per si torna a sortir i ens fa por que la crisi retalli les proves i els serveis que tenim fins ara com per exemple les mamografies, les revisions mèdiques o els tractaments." Potser la situació no és alarmant per a tothom, però la majoria s'han d'estrènyer el cinturó: "Les xerrades sempre s'havien fet gratuïtament i ara s'han de pagar i clar, com que no hi ha subvencions, hem de vigilar una mica i espavilar-nos entre nosaltres", explica **Carme Guitart**, presidenta del centre de cultura popular l'Amistat de la Sagrada Família.*

Però a vegades es produeixen situacions que, segons Carme Batista, fan dubtar que la culpa sigui tota de la crisi econòmica: "En tallers de relacions abusives que fem als instituts ens trobem que el jovent d'avui en dia no té clar què és violència. Coses que nosaltres teníem molt clar que eren violència i ells no són capaços de detectar-ho." Batista i les companyes que treballen al SIAD es mostren preocupades per aquesta situació "alguna cosa se'ns escapa", afirmen. "Si ara encara hi ha nenes disposades a ser submises i nens disposats a fer de 'gallets' de la forma que sigui fins i tot a través de la violència, alguna cosa va malament", adverteix Batista.

La presidenta i la secretària de GAM Liliu asseguren que "la desigualtat ha existit, existirà i continuarà existint mentre la societat continuï sent masculista". Encara que el pensament europeu sigui que pertanyem a una societat molt avançada i molt moderna "no és veritat", afirmen. Asseguren que, a causa de la crisi, es produeixen algunes situacions que són negatives per a la dona víctima de violència de gènere: "com que ni la dona ni l'home poden marxar a viure fora, decideixen continuar vivint en el mateix pis, cadascú pel seu cantó." La presidenta explica que li fa molt respecte aquesta solució ja que "amb un maltractador no hi han pactes."

Així doncs, el teixit associatiu femení a Manresa encara no és suficient a ulls del SIAD i amb el context de crisi econòmica actual és important un recolzament entre dones per fer front a tot tipus de violència de gènere. La solució? Cap dona entrevistada la pot respondre, però totes creuen que cal començar per la base, des de l'educació.